

Η ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΧΑΓΗ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

*ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
2022*

Ιούνιος 2023

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία Ολλανδίας.....	1
1.1	Επισκόπηση της οικονομίας της Ολλανδίας	1
1.1.1	Η δομή της οικονομίας.....	1
1.1.2	Βασικά οικονομικά μεγέθη	2
1.1.3	Εξωτερικό εμπόριο	2
1.1.3.1	Εμπόριο αγαθών	3
1.1.3.2	Εμπόριο υπηρεσιών	9
	Επενδύσεις.....	11
	Ξένο επενδυθέν κεφάλαιο 2015-2021	12
1.2	Στοιχεία της οικονομίας των επαρχιών.....	12
1.3	Οικονομικές προβλέψεις για το 2023	13
1.4	Οικονομικές σχέσεις Ολλανδίας	16
1.4.1	Ολλανδία – ΠΟΕ	16
1.4.2	1.4.1 Ολλανδία – Ευρωπαϊκή Ένωση.....	16
1.4.3	Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις	17
1.4.4	Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών	17
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Ολλανδίας	18
1.5	Διμερές εμπόριο	18
1.5.1	Εμπόριο αγαθών	18
	Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.....	19
	Το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας μας με την Ολλανδία παραμένει συνεχώς ελλειμματικό, με τις εισαγωγές μας να είναι σχεδόν τετραπλάσιες από τις εξαγωγές μας.....	19
2.1.2.	Εμπόριο υπηρεσιών	23
1.6	Άμεσες επενδύσεις.....	27
1.6.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στη Ολλανδία.....	27
1.6.2	Επενδύσεις της Ολλανδίας στην Ελλάδα	27
1.7	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2022	28
2	Συμπεράσματα – προτάσεις.....	30
2.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	30
2.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων.....	31
2.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας	32
2.4	Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου	32
3	Παράρτημα	33

3.1	Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία.....	33
3.2	Χρήσιμες διευθύνσεις.....	36

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1:	Βασικά οικονομικά μεγέθη Ολλανδίας.....	2
Πίνακας 2:	Εξωτερικό εμπόριο Ολλανδίας	2
Πίνακας 3:	Εξαγωγές αγαθών Ολλανδίας	4
Πίνακας 4:	Εισαγωγές αγαθών Ολλανδίας.....	5
Πίνακας 5:	10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Ολλανδίας και η θέση της Ελλάδας – 2021	6
Πίνακας 6:	10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Ολλανδίας και η θέση της Ελλάδας -2021	7
Πίνακας 7:	Εισπράξεις Ολλανδίας	9
Πίνακας 8:	Πληρωμές Ολλανδίας	10
Πίνακας 9:	10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Ολλανδίας το 2022 και η θέση της Ελλάδας	10
Πίνακας 10:	10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Ολλανδίας το 2022 και η θέση της Ελλάδας.	10
Πίνακας 11:	Επενδύσεις από και προς τη Ολλανδία (δισ. €).....	12
Πίνακας 12:	Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Ολλανδίας.....	19
Πίνακας 13:	Ελληνικές εξαγωγές στη Ολλανδία – μεγάλες κατηγορίες.....	20
Πίνακας 14:	Ελληνικές εξαγωγές στην Ολλανδία – κυριότερα προϊόντα (8ψήφιο ΚΣΟ)	20
Πίνακας 15:	Ελληνικές εισαγωγές από τη Ολλανδία – μεγάλες κατηγορίες.....	21
Πίνακας 16:	Ελληνικές εισαγωγές από τη (χώρα) – κυριότερα προϊόντα (8ψήφιο ΚΣΟ)	22
Πίνακας 17:	Ισοζύγιο υπηρεσιών Ολλανδία	23
Πίνακας 18:	Εισπράξεις της Ελλάδας από τη Ολλανδία (εκ. ευρώ)	24
Πίνακας 19:	Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Ολλανδία	25
Πίνακας 20:	Πληρωμές της Ελλάδας στην Ολλανδία (εκ. ευρώ)	26
Πίνακας 21:	Επενδύσεις της Ελλάδας στη Ολλανδία (εκ. ευρώ)	27
Πίνακας 22:	Επενδύσεις της Ολλανδίας στην Ελλάδα(εκ. ευρώ)	27
Πίνακας 23:	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών.....	31
Πίνακας 24:	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από τη (χώρα)	31

1 Οικονομία Ολλανδίας

Η Ολλανδία είναι η έκτη μεγαλύτερη οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο ως ευρωπαϊκός κόμβος μεταφορών και παρουσιάζει σταθερά υψηλό εμπορικό πλεόνασμα, σταθερές εργασιακές σχέσεις και χαμηλή ανεργία. Η βιομηχανία επικεντρώνεται στους τομείς επεξεργασίας τροφίμων, χημικών, διύλισης πετρελαίου και ηλεκτρικών μηχανημάτων. Ένας ιδιαίτερα μηχανοποιημένος γεωργικός τομέας απασχολεί μόνο το 2% του εργατικού δυναμικού, ωστόσο προσδίδει στην χώρα την θέση του δεύτερου μεγαλύτερου εξαγωγέα γεωργικών προϊόντων παγκοσμίως. Ο ολλανδικός χρηματοπιστωτικός τομέας ελέγχεται από τέσσερις εμπορικές τράπεζες που κατέχουν πάνω από το 80% του συνόλου των τραπεζικών περιουσιακών στοιχείων και είναι τετραπλάσιος σε μέγεθος του ολλανδικού ΑΕΠ. Ποσοστό 60% του ΑΕΠ της Ολλανδίας παράγεται από το εξωτερικό εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών.

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας της Ολλανδίας

Η ολλανδική οικονομία κατέγραψε αύξηση 4,5% το 2022, έναντι 4,9% το 2021. Πρόκειται για επίδοση ρεκόρ δεδομένου ότι συνεχής επί διετία ανάπτυξη δεν είχε ακόμη καταγραφεί αυτόν τον αιώνα. Τόσο ο πληθωρισμός όσο και η κατανάλωση των νοικοκυριών σημείωσαν αύξηση σε επίπεδα ρεκόρ.

Τα κύρια γεγονότα που επηρέασαν σημαντικά την ολλανδική οικονομία το 2022 ήταν η κατάργηση των τελευταίων μέτρων για την καταπολέμηση του κορωνοϊού τον Μάρτιο του 2022 και η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο 2022 τα τέλη Φεβρουαρίου, η οποία επίσης αναστάτωσε την ολλανδική οικονομία. Ως αποτέλεσμα, σημειώθηκε ραγδαία αύξηση του πληθωρισμός. Ωστόσο, η καταναλωτική δαπάνη συνέχισε να κινείται ανοδικά.

Επίσης η οικονομική ανάπτυξη στην Ολλανδία το 2022 ήταν υψηλότερη από την ανάπτυξη στις γειτονικές χώρες καθώς επίσης υψηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ εν αντιθέσει με το 2021, όταν η Ολλανδία κατέγραψε πιο αργή ανάπτυξη σε σύγκριση με εν λόγω χώρες. Αυτό οφειλόταν στην ηπιότερη οικονομική συρρίκνωση της ολλανδικής οικονομίας το 2020 (συρρίκνωση -3%).

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη
Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Ολλανδίας

	2018	2019	2020	2021	2022
Ονομαστικό ΑΕΠ (εκ. ευρώ)	742 789	757 315	727 885	763 283	797,465
Μεταβολή ΑΕΠ* (%)	2,4	1,7	-3,8	5,0	4,5
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (€)	44.920	48.125	45.810	49.090	42.634
Ανεργία (%)	3,8	3,4	4,4	4,2	3.5
Πληθωρισμός (%)	1,4	2,7	1,1	2,7	10.0
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	1,4	1,8	-4,3	-2,5	0.0
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	52,4	48,7	54,5	52,1	51.1
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (%ΑΕΠ)	11,2	9,9	7,8	9,5	5.5

* Η μεταβολή ΑΕΠ (%) βασίζεται στις τιμές του έτους αναφοράς 2015

Πηγή: NederlandscheBank / CBS

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Η υψηλή αξία των εξαγωγών αλλά και των εισαγωγών της Ολλανδίας οφείλεται στην ανάδειξη της ως διαμετακομιστικού κέντρου της Ευρώπης λόγω κυρίως του λιμένος του Ρότερνταμ, ο οποίος χρησιμοποιείται από μεγάλα ευρωπαϊκά και παγκόσμια δίκτυα πωλήσεων για την μεταφορά εμπορευμάτων, κυρίως από τρίτες χώρες προς τα κ-μ της ΕΕ. Το χαρακτηριστικό του διαμετακομιστικού εμπορίου μέσω του λιμένος του Ρότερνταμ είναι ότι τα εμπορεύματα δεν διέρχονται transit από την Ολλανδία, αλλά εισάγονται και, συνήθως εντός μικρού χρονικού διαστήματος, επανεξάγονται. Οι επανεξαγωγές αγαθών έχουν γίνει όλο και πιο σημαντικές για την ολλανδική οικονομία τις τελευταίες δεκαετίες. Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία της Ολλανδίας, οι επανεξαγωγές έχουν αυξηθεί περισσότερο την τελευταία 20ετία συγκριτικά με τις εξαγωγές. Σημειώνεται ότι ο όρος επανεξαγωγές αναφέρεται σε εμπορεύματα που δεν κατασκευάζονται στην Ολλανδία αλλά εισάγονται στην χώρα και εν συνεχεία επανεξάγονται χωρίς να έχουν υποστεί σημαντική βιομηχανική επεξεργασία. Έτσι, η Ολλανδία ωφελείται από την μεταπώληση, την εκ νέου συσκευασία, την αποθήκευση και την μεταφορά των εμπορευμάτων.

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Ολλανδίας

Σε εκ. €	2018	2019	2020	2021	2022
Εξαγωγές αγαθών	497.874	515.264	482.713	586.604	837.489
Εισαγωγές αγαθών	441.275	459.893	423.823	526.951	733.706
Εμπορικό ισοζύγιο	56.600	55.371	58.890	59.653	103.783
Εξαγωγές υπηρεσιών	220.311	246.364	199.366	211.142	260.751
Εισαγωγές υπηρεσιών	219.731	237.167	187.286	201.703	250.079
Ισοζύγιο υπηρεσιών	580	9.198	12.080	9.439	10.672

Πηγή: NederlandscheBank / CBS

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ ΑΝΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2020-2022(σε εκ. €)

Γεωγραφική ενότητα	Εμπόριο	2020	2021	2022	Μερίδιο % επί συνόλου 2022
Ευρώπη	<i>Εισαγωγές</i>	255.730	326.935	435.651	59,4
	<i>Εξαγωγές</i>	365.464	451.620	617.309	73,7
	<i>Ισοζύγιο</i>	109.734	124.685	181.658	175,0
Ευρωπαϊκή Ένωση	<i>Εισαγωγές</i>	208.881	253.825	333.487	45,5
	<i>Εξαγωγές</i>	305.397	382.890	527.377	63,0
	<i>Ισοζύγιο</i>	96.516	129.065	193.891	186,8
Ασία	<i>Εισαγωγές</i>	102.330	118.491	153.833	21,0
	<i>Εξαγωγές</i>	55.524	61.911	84.639	10,1
	<i>Ισοζύγιο</i>	-46.806	-56.580	-69.194	-66,7
Αμερική	<i>Εισαγωγές</i>	51.432	62.425	108.299	14,8
	<i>Εξαγωγές</i>	37.780	45.445	91.891	11,0
	<i>Ισοζύγιο</i>	-13.652	-16.980	-16.409	-15,8
Αφρική	<i>Εισαγωγές</i>	10.900	13.404	22.181	3,0
	<i>Εξαγωγές</i>	14.999	16.834	2.623	0,3
	<i>Ισοζύγιο</i>	4.099	3.430	-558	-0,5
Ωκεανία	<i>Εισαγωγές</i>	2.283	2.684	4.124	0,6
	<i>Εξαγωγές</i>	3.898	4.380	5.243	0,6
	<i>Ισοζύγιο</i>	1.615	1.696	1.119	1,1
Λοιπές χώρες	<i>Εισαγωγές</i>	2.277	3.012	9.618	1,3
	<i>Εξαγωγές</i>	5.171	6.415	16.784	2,0
	<i>Ισοζύγιο</i>	2.894	3.403	7.166	6,9
ΣΥΝΟΛΟ	<i>Εισαγωγές</i>	423.823	526.951	733.706	100
	<i>Εξαγωγές</i>	482.713	586.604	837.489	100
	<i>Ισοζύγιο</i>	57.884	59.653	103.783	100

Πηγή: CBS

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών

Τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα της Ολλανδίας κατά το 2022 σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία της Ολλανδίας, αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Ολλανδίας

Δασμ. Κλάση	Προϊόν	2020	2021	2022	Μεταβολή 2021/2020
		αξία: χιλ. €	αξία: χιλ. €	αξία: χιλ. €	%
84	ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	66,317,229	76,286,619	83,292,472	9,20%
27	ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	44,456,729	74,195,634	154,956,953	108,8%
85	ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	54,158,008	59,355,901	59,879,280	0,9%
90	ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	29,572,068	34,897,456	39,728,055	13,8%
30	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	29,840,504	31,433,561	27,353,626	-13,0%
39	ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	20,763,733	27,357,003	31,226,682	14,1%
87	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	19,601,594	22,048,385	26,679,159	21,0%
29	ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	13,038,376	18,979,689	22,933,051	20,8%
38	ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	12,205,527	16,743,279	21,536,457	28,6%
'72	ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	9,168,398	13,890,146	14,619,972	5,3%
'06	ΦΥΤΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ	9,594,634	11,907,877	11,619,654	-2,4%
'02	ΚΡΕΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΡΟΙΟΝΤΑ ΣΦΑΓΙΩΝ, ΒΡΩΣΙΜΑ	8,506,840	9,353,256	11,066,960	18,3%
'04	ΓΑΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΑΣ. ΑΥΓΑ ΠΤΗΝΩΝ. ΜΕΛΙ ΦΥΣΙΚΟ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ	8,324,334	8,943,670	12,143,780	35,8%
'73	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	6,942,973	8,042,638	8,959,565	11,4%
'08	ΚΑΡΠΟΙ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ, ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ Ή ΠΕΠΟΝΙΩΝ	7,004,096	7,233,677	7,078,867	-2,1%
'07	ΛΑΧΑΝΙΚΑ, ΦΥΤΑ, ΡΙΖΕΣ ΚΑΙ ΚΟΝΔΥΛΟΙ, ΒΡΩΣΙΜΑ	7,034,376	7,212,466	7,906,858	9,6%
'22	ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΞΙΔΙ	6,005,234	6,887,604	7,954,627	15,5%

15	ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	4,703,227	5,876,180	8,042,898	36,9%
'61	ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	4,949,082	5,948,957	5.795.701	-2,6%
62	ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	4,748,919	5,744,369	5.737.563	-0,1%

Πηγή: CBS

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Ολλανδίας

Τα κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα της Ολλανδίας κατά το 2022 σύμφωνα με την στατιστική Υπηρεσία της Ολλανδίας ήταν :

Δασμ. Κλάση	Προϊόν	2020	2021	2022	Μεταβολή 2022/2021
		αξία: χιλ. €	αξία: χιλ. €	αξία: χιλ. €	%
27	ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	48,118,233	84,167,673	164,058,967	94,9%
85	ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	60,986,271	67,127,546	72,355,584	7,8%
84	ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	54,501,803	61,091,576	67,802,859	1,0%
90	ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	22,787,729	26,655,731	32,501,728	21,9%
87	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	23,385,579	26,428,973	29,907,257	13,2%
30	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	18,682,172	21,630,235	24,629,142	13,9%
39	ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	13,743,805	17,623,366	20,480,223	16,2%
29	ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	10,275,214	14,465,778	18,216,239	25,9%
38	ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	9,580,036	13,756,341	17,001,637	17,5%
72	ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	7,521,856	11,351,694	12,698,046	11,9%

94	ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑ Ή ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ. ΛΑΜΠΕΣ-ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	6,952,571	8,641,919	9,087,642	5,2%
73	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	6,543,995	8,154,064	9,358,338	14,8%
15	ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	5,905,108	7,318,234	9,839,266	34,4%
08	ΚΑΡΠΟΙ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ, ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ Ή ΠΕΠΟΝΙΩΝ	7,182,050	7,180,532	7,547,089	5,1%
62	ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	5,999,646	6,971,732	8,385,837	20,3%
76	ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	4,393,088	6,573,149	8,728,415	32,8%
61	ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	5,702,340	6,867,689	8,347,823	21,6%
48	ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	4,511,861	5,372,417	6,593,036	22,7%
44	ΕΥΛΕΙΑ, ΕΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΥΛΟ	3,831,182	5,261,483	5,534,838	5,2%
22	ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙ	4,509,704	5,109,776	6,390,999	25,1%

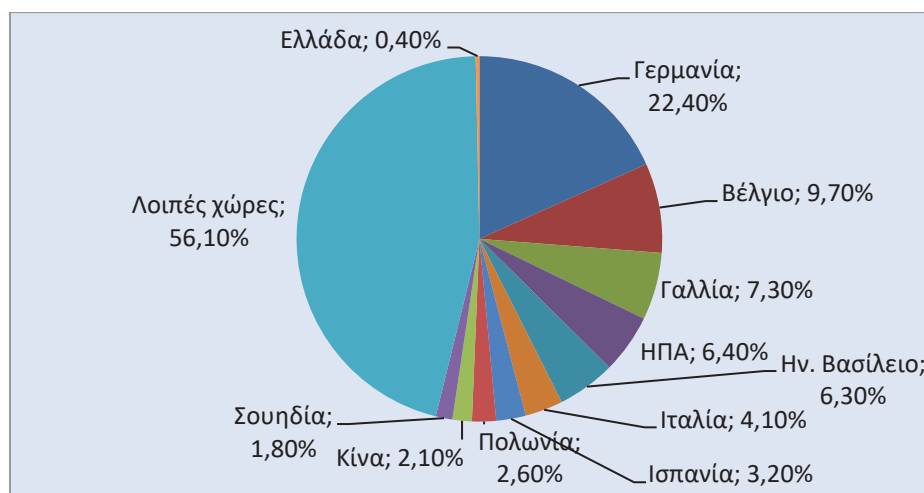
Πηγή: CBS

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Ολλανδίας και η θέση της Ελλάδας – 2021

Α/Α	Πελάτες	2020	2021	2022	Μερίδιο % επί του συνόλου
		Αξία σε εκ. €	Αξία σε εκ. €	Αξία σε εκ. €	
1	Γερμανία	106.467	133.397	187.754	22,40%
2	Βέλγιο	49.618	62.836	81.008	9,70%
3	Γαλλία	37.196	47.434	61.380	7,30%
4	ΗΠΑ	24.318	28.087	53.444	6,40%
5	Ην. Βασίλειο	35.125	38.004	52.688	6,30%
6	Ιταλία	19.298	25.485	34.119	4,10%
7	Ισπανία	14.401	18.448	26.381	3,20%
8	Πολωνία	14.212	18.400	21.644	2,60%
9	Κίνα	14.126	14.056	17.688	2,10%

10	Σουηδία	9.323	12.004	15.222	1,80%
	Λοιπές χώρες	156.720	185.734	470.240	56,10%
34	Ελλάδα	2.473	2.719	3.675	0,40%
	ΣΥΝΟΛΟ	483.278	586.604	837.489	

Πηγή: CBS

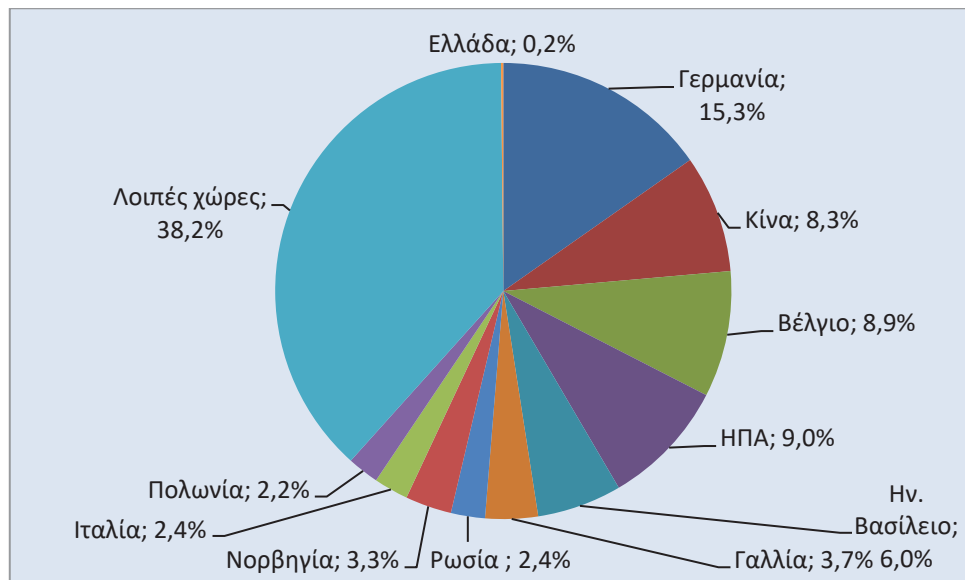
Η Ελλάδα κατέχει την 34^η θέση όσον αφορά στις εξαγωγές της Ολλανδίας.

Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Ολλανδίας και η θέση της Ελλάδας -2021

Α/Α	Προμηθευτές	2020	2021	2022	Μερίδιο % επί του συνόλου
		Αξία σε εκ. €	Αξία σε εκ. €	Αξία σε εκ. €	
1	Γερμανία	74.672	91.798	111.923	15,3%
2	Κίνα	44.211	53.626	61.151	8,3%
3	Βέλγιο	41.445	52.253	65.571	8,9%
4	ΗΠΑ	34.371	40.098	66.054	9,0%
5	Ην. Βασίλειο	20.153	26.351	44.005	6,0%
6	Γαλλία	14.699	18.732	27.334	3,7%
7	Ρωσία	11.517	18.296	17.727	2,4%
8	Νορβηγία	9.282	18.296	24.049	3,3%
9	Ιταλία	9.126	15.094	17.923	2,4%
10	Πολωνία	8.991	14.678	16.369	2,2%

	Λοιπές χώρες	153.877	176.899		38,2%
59	Ελλάδα	626	830	1.175	0,2%
	ΣΥΝΟΛΟ	422.970	526.951	733.306	

Πηγή: CBS

Η Ελλάδα κατέχει την 59η θέση όσον αφορά στις εισαγωγές της Ολλανδίας.

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 7: Εισπράξεις Ολλανδίας

Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6	2021		2022		Μεταβολή
	Αξία σε εκ. ευρώ	% στο σύνολο	Αξία σε εκ. ευρώ	% στο σύνολο	%
SJ Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	61.804	29,3	78.278	30,0	21,0
SC Μεταφορές	47.030	22,3	60.621	23,2	22,4
SH Τέλη για χρήση πνευματικής ιδιοκτησίας	32.756	15,5	36.644	14,1	10,6
SI Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	31.132	14,7	36.278	13,9	14,2
SG Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	11.889	5,6	12.005	4,6	1,0
SD Ταξίδια	8.183	3,9	15.603	6,0	47,6
SA Βιομηχανικές υπηρεσίες	7.818	3,7	9.613	3,7	18,7
SE Κατασκευές	2.840	1,3	3.095	1,2	8,2
SB Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής	2.305	1,1	2.424	0,9	4,9
SL Δημόσιες υπηρεσίες	2.012	1,0	2.410	0,9	16,5
SK Άλλες προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	1.950	0,9	2.242	0,9	13,0
SF Ασφάλειες	1.423	0,7	1.537	0,6	7,4
ΣΥΝΟΛΟ	211.142	100	260.750	100	19,0

Πηγή: CBS

Πίνακας 8: Πληρωμές Ολλανδίας

Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6	2021		2022		Μεταβολή 21/20
	Αξία σε εκ. ευρώ	% στο σύνολο	Αξία σε εκ. ευρώ	% στο σύνολο	%
SJ Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	70.472	34,9	87.924	35,2	19,8
SC Μεταφορές	39.010	19,3	48.292	19,3	19,2
SH Τέλη για χρήση πνευματικής ιδιοκτησίας	31.408	15,6	35.957	14,4	12,7
SI Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	20.753	10,3	24.693	9,9	16,0
SG Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	15.450	7,7	14.829	5,9	-4,2
SD Ταξίδια	9.400	4,7	18.881	7,6	50,2
SA Βιομηχανικές υπηρεσίες	7.416	3,7	9.826	3,9	24,5
SB Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής	2.496	1,2	2.923	1,2	14,6
SE Κατασκευές	2.160	1,1	2.838	1,1	23,9
SK Άλλες προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	2.084	1,0	2.682	1,1	22,3
SF Ασφάλειες	773	0,4	929	0,4	16,8
SL Δημόσιες υπηρεσίες	280	0,1	305	0,1	8,2
ΣΥΝΟΛΟ	201.703	100	250.079	100	19,3

Πηγή: CBS

Πίνακας 9: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Ολλανδίας το 2022 και η θέση της Ελλάδας

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών εκ. €	% επί συνόλου	Μεταβολή % 2022/21
1	Γερμανία	35.122	13,5	23,1
2	Ην. Βασίλειο	29.951	11,5	3,6
3	ΗΠΑ	26.663	10,2	7,3
4	Ιρλανδία	22.700	8,7	31,4
5	Ελβετία	18.166	7	32,5
6	Γαλλία	15.188	5,8	23,9
7	Βέλγιο	15.168	5,8	18
8	Ιταλία	7.522	2,9	23,4
9	Σουηδία	6.065	2,3	17,3
10	Ισπανία	6.042	2,3	24,6
36	ΕΛΛΑΔΑ	1.161	0,4	33,5
	ΣΥΝΟΛΟ	260.751	100	19,0

Πηγή: CBS

Πίνακας 10: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Ολλανδίας το 2022 και η θέση της Ελλάδας.

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών εκ. €	% επί συνόλου	Μεταβολή % 2022/21
1	ΗΠΑ	47.311	18,9	18,0
2	Ην. Βασίλειο	31.447	12,6	-6,7
3	Γερμανία	28.353	11,3	23,0
4	Ιρλανδία	19.587	7,8	19,5
5	Γαλλία	17.781	7,1	25,8
6	Βέλγιο	16.178	6,5	15,2
7	Ισπανία	7.049	2,8	25,6
8	Ιταλία	6.791	2,7	21,7
9	Ελβετία	5.194	2,1	26,7
10	Πολωνία	4.185	1,7	-9,9
21	ΕΛΛΑΔΑ	1.622	0,6	25,9
	ΣΥΝΟΛΟ	250.079	100	19,3

Πηγή: CBS

Όπως προκύπτει από τους ανωτέρω πίνακες, στην Ελλάδα αντιστοιχεί ένα μάλλον μικρό, αλλά αυξημένο ποσοστό τόσο στο εμπόριο υπηρεσιών όσο και στο εμπόριο αγαθών της Ολλανδίας.

Επενδύσεις

Σύμφωνα με τον ολλανδικό Οργανισμό Προσέλκυσης Επενδύσεων (NFIA), η Ολλανδία το 2021 προσέλκυσε σημαντικά περισσότερες ξένες επενδύσεις σε σύγκριση με το 2020. Συγκεκριμένα, το 2021 ο αριθμός των ξένων επενδυτικών έργων αυξήθηκε κατά 38,7% σε σύγκριση με το 2020, ενώ ο αριθμός των νέων θέσεων εργασίας αυξήθηκε κατά περίπου 55%. Περίπου το ένα τρίτο των ξένων εταιρειών που επέλεξαν να επενδύσουν στην Ολλανδία το 2021 προέρχονται από την Ευρώπη, το 30% από την Ασία, το 29% από την Βόρεια Αμερική και το υπόλοιπο 9% από την Μέση Ανατολή, την Αφρική, την Ωκεανία και τη Νότια Αμερική. Τα περισσότερα ξένα επενδυτικά έργα προήλθαν από τις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Κίνα και την Ιαπωνία.

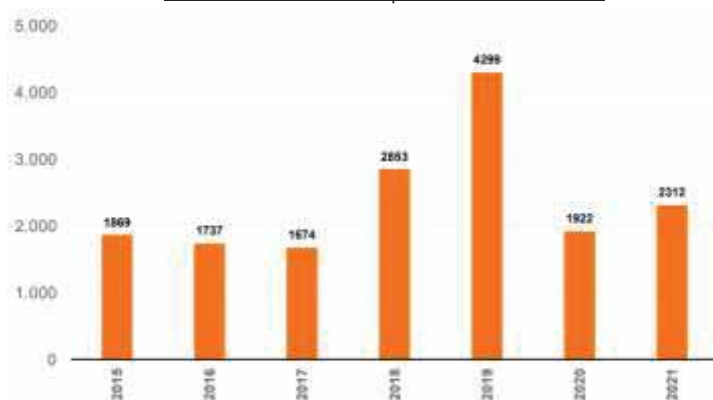
Η Ολλανδία κατέχει κομβική θέση για διεθνείς εταιρείες που αναζητούν μια σταθερή βάση για την εξυπηρέτηση της ευρωπαϊκής αγοράς όπως, επί παραδείγματι, για εταιρείες που μετεγκαθίστανται λόγω του Brexit.

Αυξημένες επενδύσεις σε E&A και κορυφαίους κλάδους Ενέργειας

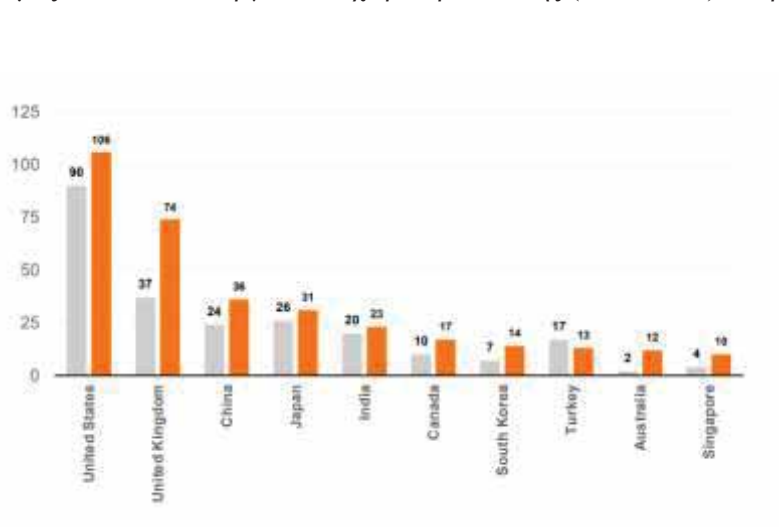
Τα 327 επενδυτικά έργα το 2022 αφορούσαν τόσο νέα υποκαταστήματα ξένων εταιρειών όσο και επενδύσεις επέκτασης στην Ολλανδία. Οι 5 κορυφαίοι τομείς στους οποίους θα εστιάσει η Ολλανδία το 2022 είναι οι ΤΠΕ (67), Συστήματα & Υλικά Υψηλής Τεχνολογίας (56), Επιστήμες Ζωής & Υγεία (32), Αγροτροφία (29) και Ενέργεια (23). Η αύξηση του αριθμού των έργων στον τομέα της εστίασης στην Ενέργεια είναι εντυπωσιακή (23, έναντι 14 το 2021). Μια θετική τάση είναι επίσης ορατή εδώ και αρκετά χρόνια στον αριθμό των επενδυτικών σχεδίων που περιλαμβάνουν δραστηριότητες E&A (50 έργα το 2022, έναντι 39 το 2021). Από τις ξένες εταιρείες που επένδυσαν στην Ολλανδία το 2022, το ένα τρίτο

προέρχεται από την Ευρώπη (32%), ακολουθούμενο από σχεδόν το ένα τρίτο από τη Βόρεια και Νότια Αμερική (30%) και την Ασία (29%) και το 9% από άλλες περιοχές της ο κόσμος.

Ξένο επενδυθέν κεφάλαιο 2015-2021

Αριθμός επενδυτικών έργων ανά χώρα προέλευσης (2020-2021) -εισροές

Πηγή : NFIA

Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς τη Ολλανδία (δισ. €)

δισ. € /απόθεμα	2017	2018	2019	2020	2021
ΑΞΕ προς Ολλανδία	4.134,5	3.990,7	3.890,0	3.677,8	4,709,0
ΑΞΕ από Ολλανδία	5.084,7	4.962,4	5.027,7	4.789,1	5,696,0

Πηγή: NederlandscheBank

Η Ολλανδία παρουσιάζεται όχι μόνο ως επενδυτικός προορισμός αλλά και ως ένας από τους σημαντικότερους επενδυτές διεθνώς. Σημαντικός αριθμός ολλανδικών επενδύσεων αφορά επενδύσεις τρίτων χωρών μέσω Ολλανδίας.

1.2 Στοιχεία της οικονομίας των επαρχιών

2021		
	ΑΕΠ	ΑΕΠ κατά κεφαλή
Επαρχίες	εκ. €	€
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	856,356	49,099
Groningen	25,635	43,716
Friesland	22,633	34,783
Drenthe	16,388	33,159
Overijssel	47,98	41,203
Flevoland	15,476	36,361
Gelderland	86,735	41,475
Utrecht	81,305	59,871
Noord-Holland	183,079	63,481
Zuid-Holland	180,471	48,548
Zeeland	15,874	41,291
Noord-Brabant	129,513	50,425
Limburg	49,119	43,992

Πηγή: CBS

Δεν υπάρχουν αντίστοιχα στοιχεία για το 2022.

1.3 Οικονομικές προβλέψεις για το 2023

Προβλέψεις της ολλανδικής Στατιστικής Υπηρεσίας (CBS) για την οικονομία Ολλανδίας

Σύμφωνα με δημοσίευση της ολλανδικής Στατιστικής Υπηρεσίας (CBS) σχετικά με τις προοπτικές της οικονομίας της χώρας:

Οι τιμές της ενέργειας κατέγραψαν σημαντική μείωση τους τελευταίους μήνες, ωστόσο ο πληθωρισμός εξαπλώθηκε και σε άλλα αγαθά και υπηρεσίες. Υπάρχει πλέον σαφής δυναμική στην αύξηση των μισθών. Η αγοραστική δύναμη θα παραμείνει αμετάβλητη κατά μέσο όρο το τρέχον έτος, εν μέρει λόγω της κυβερνητικής στήριξης, θα ανακάμψει το επόμενο έτος, ωστόσο αναμένεται συνολικά να παρουσιάσει πτώση την περίοδο 2021-24. Η φτώχεια θα ανέλθει στο 5,8% του πληθυσμού το 2024, καθώς ορισμένα προσωρινά μέτρα στήριξης για τα χαμηλότερα εισοδήματα πρόκειται να λήξουν το επόμενο έτος.

Η ολλανδική οικονομία θα αναπτυχθεί κατά 1,6% και 1,4% αντίστοιχα το 2023 και το 2024, παρά τον πληθωρισμό, την συρρίκνωση του διεθνούς εμπορίου και την πτώση των τιμών των κατοικιών. Η αγορά εργασίας προβλέπεται να παραμείνει «άκαμπτη» και η ανεργία αναμένεται να αυξηθεί ελαφρά στο 4,1% το 2024.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα προβλέπεται να επιδεινωθεί και να διαμορφωθεί στο 3,0% του ΑΕΠ, κυρίως λόγω της πρόσθετης εισοδηματικής στήριξης ως αντιστάθμιση των υψηλότερων τιμών ενέργειας. Το 2024, το έλλειμμα θα διαμορφωθεί σε 2,6% του ΑΕΠ. Για το τρέχον και επόμενο έτος η Κυβέρνηση δεν θα είναι σε θέση να δαπανήσει όλα τα προϋπολογιζόμενα κονδύλια, εν μέρει ως αποτέλεσμα της έλλειψης εργατικού δυναμικού.

Ωστόσο, η μελέτη υποθέτει ότι η Κυβέρνηση θα είναι σε θέση να το πράξει μεσοπρόθεσμα. Σε συνδυασμό με τη σταθερή αύξηση των τόκων, αυτό θα οδηγήσει σε περαιτέρω επιδείνωση των δημόσιων οικονομικών για την περίοδο έως το 2031. Μετά την τρέχουσα κυβερνητική θητεία, το έλλειμμα προβλέπεται να ξεπεράσει το 3% του ΑΕΠ. Το δημόσιο χρέος, το οποίο παραμένει σταθερό περίπου στο 50% του ΑΕΠ το 2023 και το 2024, εισέρχεται στη συνέχεια σε ανοδική τροχιά και θα ανέλθει στο 60% του ΑΕΠ το 2031.

Προβολές κύριων οικονομικών δεικτών	2021	2022	2023	2024
Όγκος διεθνούς εμπορίου αγαθά και υπηρεσίες (%)	8,4	6,9	2,2	2,9
Μακροπρόθεσμο επιτόκιο στις Κάτω Χώρες (επίπεδο σε %)	-0,3	1,4	2,3	2,3
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (μεταβολή ΑΕΠ %)	4,9	4,5	1,6	1,4
Οικιακή κατανάλωση (%)	3,6	6,6	1,7	1,4
Δημόσια κατανάλωση (%)	5,2	0,7	2,8	1,6
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών (%)	5,2	5,3	3,7	2,3
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών (%)	4	4,4	4,2	2,5
Πληθωρισμός, εθνικός δείκτης τιμών καταναλωτή (CPI, %)	2,7	10	3	3,1
Πληθωρισμός, εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ, %)	2,8	11,6	2,9	3,2
Μισθοί όπως καθορίζονται στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, ιδιωτικός τομέας (μεταβολή %)	2,2	3,1	5	5
Ανεργία (σε χιλιάδες άτομα)	408	349	395	415
Ποσοστό ανεργίας (% του εργατικού δυναμικού)	4,2	3,5	3,9	4,1
Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-2,6	-0,7	-3	-2,6
Ακαθάριστο χρέος γενικής κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	52,4	49,3	48,4	48,7
Ακαθάριστες κρατικές δαπάνες (% ΑΕΠ)	47	44,5	45,2	44,4

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία Ολλανδίας (CBS) – Εκτίμηση Απριλίου 2023

Προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ολλανδική οικονομία

Η ολλανδική οικονομία συνεχίζει να επεκτείνεται παρά τον υψηλό πληθωρισμό. Οι καταναλωτικές δαπάνες αυξήθηκαν λόγω αύξησης της απασχόλησης και εκτεταμένου πακέτου στήριξης που τέθηκε σε εφαρμογή από τις αρχές 2022. Η ανάπτυξη αναμένεται να επιβραδυνθεί σε 1,8% το 2023 και 1,2% το 2024, καθώς οι δυσμενέστερες οικονομικές συνθήκες αναμένεται να επηρεάσουν τις επενδύσεις και καθώς τις καταναλωτικές δαπάνες λόγω υψηλού επιπέδου τιμών. Το δημόσιο έλλειμμα το 2023 αναμένεται να αυξηθεί στο 2,1% του ΑΕΠ λόγω του συνδυασμού αυξημένων δαπανών για μέτρα (ενεργειακής) στήριξης και χαμηλότερων εσόδων από φυσικό αέριο. Το έλλειμμα προβλέπεται να μειωθεί στο 1,7% το 2024 και το δημόσιο χρέος στο 48,8%.

Ισχυρή αλλά επιβραδυνόμενη οικονομία

Η ολλανδική οικονομία αναπτύχθηκε το 2022 κατά 4,5%. Παρά τον υψηλό πληθωρισμό, η αύξηση της κατανάλωσης διαμορφώθηκε στο 6,5%. Αυτό οφείλεται κυρίως στην αύξηση απασχόλησης και μισθών και στα κυβερνητικά μέτρα για στήριξη της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών. Η εξωτερική ζήτηση παρέμεινε επίσης ισχυρή το 2022 και οι εξαγωγές κατέγραψαν αύξηση 4,7%.

Η αύξηση της κατανάλωσης προβλέπεται να επιβραδυνθεί ελαφρώς το 2023. Η επιβράδυνση της αύξησης της απασχόλησης συμβάλλει περαιτέρω στην αποδυνάμωση των προοπτικών κατανάλωσης. Ταυτόχρονα, οι αυστηρότερες οικονομικές συνθήκες και οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού αναμένεται να επηρεάσουν τις επενδύσεις των επιχειρήσεων. Η αύξηση των εξαγωγών προβλέπεται να επιβραδυνθεί δεδομένου ότι οι κύριοι εμπορικοί εταίροι της Ολλανδίας αναμένουν επιβράδυνση αύξησης του ΑΕΠ. Συνεπώς, η ετήσια ανάπτυξη προβλέπεται στο 1,8%.

Το 2024, η ανάπτυξη προβλέπεται να επιταχυνθεί ελαφρά καθώς η πτώση του πληθωρισμού και η αύξηση των μισθών πρόκειται να στηρίξουν το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα. Επιπλέον, οι Αρχές έχουν προγραμματίσει σημαντικές επενδύσεις που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση και την άμυνα. Καθώς η μεταφορά από το 2023 είναι περιορισμένη, η ετήσια ανάπτυξη προβλέπεται να αμβλυνθεί περαιτέρω στο 1,2% το 2024.

Αγορά εργασίας

Αρκετοί κλάδοι της οικονομίας αντιμετωπίζουν ελλείψεις εργατικού δυναμικού. Το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε οριακά από το 3,2% το 2ο τρίμηνο 2022, αλλά παρέμεινε ιστορικά χαμηλό στο 3,5% για το 2022 συνολικά. Με την επιβράδυνση του ΑΕΠ και της απασχόλησης, το ποσοστό ανεργίας προβλέπεται να αυξηθεί ελαφρά σε 3,8% το 2023 και 3,9% το 2024, παραμένοντας πολύ χαμηλότερα από τα ποσοστά ανεργίας που παρατηρήθηκαν πριν από την πανδημία. Λόγω ελλείψεων στην αγοράς εργασίας και του αυξανόμενου πληθωρισμού, η αύξηση των ονομαστικών μισθών έχει επιταχυνθεί σημαντικά και προβλέπεται να διαμορφωθεί στο 5,5% το 2023 και 4,8% το 2024.

Η πτώση των τιμών της ενέργειας μειώνει τον πληθωρισμό

Η σημαντική πτώση των τιμών ενέργειας στις αρχές του 2023 είχε ως αποτέλεσμα την απότομη πτώση των ρυθμών πληθωρισμού. Ο πληθωρισμός κορυφώθηκε τον Σεπτέμβριο 2022 στο 17,1% και μειώθηκε στο 4,2% τον Μάρτιο 2023. Για το 2023, η Κυβέρνηση έθεσε ανώτατο όριο τιμών για το φυσικό αέριο και την ηλεκτρική ενέργεια για να προστατεύσει τα νοικοκυριά από περαιτέρω κλυδωνισμούς στις τιμές της ενέργειας. Το ανώτατο όριο τιμών συνέβαλε στη μείωση του πληθωρισμού το πρώτο τρίμηνο του 2023, αλλά προβλέπεται ότι θα έχει περιορισμένο αντίκτυπο στον πληθωρισμό στο υπόλοιπο του έτους λόγω της πτώσης των τιμών της ενέργειας. Ο βασικός πληθωρισμός παραμένει υψηλός και αυξήθηκε στο 8,8% το πρώτο τρίμηνο του 2023. Η ισχυρή εγχώρια ζήτηση, η αύξηση μισθών και τα μέτρα στήριξης συμβάλλουν στην διατήρηση του πληθωρισμού πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης και προβλέπεται να μειωθεί σταδιακά το τρέχον έτος στο 4,9% και 3,3% το 2024.

Οι πρόσθετες δαπάνες προσθέτουν στο έλλειμμα του 2023

Το 2022, ο προϋπολογισμός της Γενικής Κυβέρνησης ήταν ισοσκελισμένος. Αυτό οφείλεται κυρίως στα υψηλά έσοδα από τους φόρους εισοδήματος, την παραγωγή φυσικού αερίου και την μείωση των δαπανών λόγω πανδημίας. Για το 2023, η Κυβέρνηση έχει θέσει σε εφαρμογή δέσμη μέτρων προσωρινών και διαρθρωτικών μέτρων στήριξης για μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών ενέργειας σε νοικοκυριά και εταιρείες. Εν λόγω δέσμη περιλαμβάνει ανώτατο όριο τιμής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, στήριξη

ενεργοβόρων ΜΜΕ και παροχές ενεργειακής αντιστάθμισης για νοικοκυριά με χαμηλότερο εισόδημα. Επιπλέον, υιοθετήθηκαν μέτρα, όπως αύξηση κατώτατου μισθού 10% και η μείωση φόρων εισοδήματος.

Ανωτέρω δέσμη μέτρων, σε συνδυασμό με δαπάνες για την πράσινη μετάβαση, εκπαίδευση και στέγαση, πρόκειται να επιβαρύνει τα δημόσια οικονομικά. Το έλλειμμα αναμένεται να αυξηθεί στο 2,1% το 2023 πριν μειωθεί στο 1,7% το 2024. Το καθαρό δημοσιονομικό κόστος των μέτρων ενεργειακής στήριξης υπολογίζεται σε 1,1% του ΑΕΠ το 2023, έναντι 0,6% το 2022.

Παρά την αύξηση των δαπανών, η υψηλή ονομαστική ανάπτυξη προβλέπεται να μειώσει το λόγο του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ, από 51,0% το 2022 σε 49,3% το 2023 και 48,8% το 2024

Οικονομικοί δείκτες (εκτίμηση Μαΐου 2023)	2022	2023	2024
Αύξηση ΑΕΠ (% , ετησίως)	4,5	1,8	1,2
Πληθωρισμός (% , ετησίως)	11,6	4,9	3,3
Ανεργία (%)	3,5	3,8	3,9
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	0	-2,1	-1,7
Ακαθάριστο Δημόσιο Χρέος (% του ΑΕΠ)	51	49,3	48,8
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% του ΑΕΠ)	4,4	6	6,1

Πηγή: *Εαρινές προβλέψεις 2023 Ευρωπαϊκής Επιτροπής*

1.4 Οικονομικές σχέσεις Ολλανδίας

1.4.1 Ολλανδία – ΠΟΕ

Η Ολλανδία είναι μέλος του ΠΟΕ.

1.4.2 1.4.1 Ολλανδία – Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ολλανδία, ιδρυτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσεγγίζει αυτήν, περισσότερο, στο πλαίσιο των ελευθέρων συναλλαγών, θεωρώντας ότι πολλά θέματα, όπως οι συντάξεις, η φορολογία, ο πολιτισμός, η παιδεία, η κοινωνική μέριμνα κλπ πρέπει να ρυθμίζονται σε εθνικό επίπεδο, χωρίς να παρεμβαίνει σε αυτά η ΕΕ, η οποία πρέπει να φροντίζει για την απλοποίηση των κανόνων και των διαδικασιών των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ αυτών και των τρίτων χωρών.

Επίσης, σημαντική είναι η θέση της Ολλανδίας για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην ευρωζώνη, θεωρώντας ότι τα προβλήματα που οδήγησαν στην κρίση χρειάζονται σταθερή και συνεχή αντιμετώπιση. Τα κράτη μέλη πρέπει να τακτοποιήσουν τα δημόσια οικονομικά τους και γι' αυτό απαιτείται η ΕΕ να ενισχύσει τη δημοσιονομική πειθαρχία, αναθέτοντας την επίβλεψη των κανονισμών σε ανεξάρτητη αρχή, ώστε να είναι σε θέση να εξαναγκάσει τα κράτη μέλη να προσαρμόζουν την πολιτική τους προς την κατεύθυνση της δημοσιονομικής εξυγίανσης και σταθερότητας.

1.4.3 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενότητες

Η Ολλανδία είναι ιδρυτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.4.4 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών

Συμμετοχή Ολλανδίας σε Διεθνείς Οργανισμούς:

1. Αφρικάνικο Ταμείο Ανάπτυξης (μη περιφερειακό μέλος)
2. Αφρικάνικη Τράπεζα Αναπτύξεως (μη περιφερειακό μέλος)
3. Αρκτικό Συμβούλιο (παρατηρητής)
4. Ομάδα της Αυστραλίας
5. Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών
6. Συμβούλιο των Κρατών της Βαλτικής Θάλασσας (παρατηρητής)
7. Κοινωνία των Δημοκρατιών
8. Ευρωπαϊκός Οργανισμός Πυρηνικών Ερευνών
9. Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ανακουφιστικής Φροντίδας
10. Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης
11. Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
12. Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
13. Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος
14. Οργανισμός Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών
15. Ομάδα Χρηματοπιστωτικής Δράσης (FATF)
16. Διαμερικανική Τράπεζα Αναπτύξεως (IADB)
17. Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας
18. Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης
19. Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO)
20. Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (nationalcommittees)
21. Διεθνής Οργανισμός Ανάπτυξης (IDA)
22. Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας (IEA)
23. Διεθνές Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (IFAD)
24. Διεθνής Οργανισμός Χρηματοδότησης (IFC)
25. Διεθνής Ομοσπονδία Συνδέσμων Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου
26. Διακυβερνητική Αρχή για την Ανάπτυξη (IGAD)
27. Διεθνής Υδρογραφικός Οργανισμός (IHO)
28. Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ILO)
29. Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
30. Διακυβερνητικός Ναυτιλιακός Συμβουλευτικός Οργανισμός (IMO)
31. Διεθνής Οργανισμός Ναυτιλιακών Δορυφόρων (IMSO)
32. Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (IOC)
33. Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (IOM)
34. Διακοινοβουλευτική Ένωση (IPU)
35. Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (ISO)
36. Διεθνής Οργανισμός Δορυφορικών Τηλεπικοινωνιών (ITSO)
37. Διεθνής Ένωση Τηλεπικοινωνιών ITU
38. Οργανισμός Πολυμερούς Ασφάλισης Επενδύσεων (MIGA)
39. Οργανισμός Πυρηνικής Ενέργειας (NEA)
40. Ομάδα Πυρηνικών Προμηθευτών (NSG)
41. Οργανισμός Αμερικάνικων Κρατών OAS (observer)
42. ΟΟΣΑ
43. Οργανισμός για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων

44. ΟΑΣΕ
45. Συμμαχία του Ειρηνικού (παρατηρητής)
46. Λέσχη των Παρισίων (ParisClub)
47. Μόνιμο Δικαστήριο Διαιτησίας (PCA)
48. Κέντρο Επιβολής του νόμου της Νοτιοανατολικής Ευρώπης SELEC (παρατηρητής)
49. Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (UNWTO)
50. Παγκόσμια Ταχυδρομική Ένωση (UPU)
51. Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (WCO)
52. Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO)
53. Παγκόσμια Οργάνωση Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO)
54. Παγκόσμιος Μετεωρολογικός Οργανισμός (WMO)
55. Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (WTO)
56. Επιτροπή Zangger (ZC)

Διεθνείς Συμφωνίες:

Αναλυτικές πληροφορίες για τις διεθνείς συμφωνίες της χώρας υπάρχουν στην ιστοσελίδα της Ολλανδικής Κυβέρνησης:

<https://verdragenbank.overheid.nl/en/Verdrag/ZoekUitgebroid>

Διμερείς συμφωνίες (οικονομικού περιεχομένου):

Η Ολλανδία έχει υπογράψει πολλές διμερείς συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας, καθώς και διμερείς συμφωνίες φορολογικού περιεχομένου (ανταλλαγής φορολογικών πληροφοριών, αποφυγής διπλής φορολογίας κ.ο.κ.):

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/belastingverdragen>

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Ολλανδίας

1.5 Διμερές εμπόριο

1.5.1 Εμπόριο αγαθών

αξία εκ. €	2022	2021	μεταβολή % 2022/21	% επί συνόλου 2022	% επί συνόλου 2021
Εξαγωγές	1.190,83	884,28	+34,66%	2,20%	2,24%
Εισαγωγές	4.328,76	3.516,44	+23,10%	4,75%	5,51%
Ισοζύγιο	-3.137,92	-2.632,16	+19,21%	8,45%	10,79%
Όγκος	5.519,59	4.400,73	+25,42%	3,80%	4,26%

Επεξεργασία στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ : Γραφείο ΟΕΥ

Κατά το 2022 οι ελληνικές εξαγωγές προς την Ολλανδία, κατέγραψαν σημαντική αύξηση - 34,66% σε σχέση με το 2021. Επίσης, οι ελληνικές εισαγωγές από την Ολλανδία σημείωσαν άνοδο +23,10%. Ο όγκος του διμερούς εμπορίου παρουσίασε αύξηση +25,42% και το

έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου διαμορφώθηκε σε -3.137,92 εκ. ευρώ. Σε σχέση με το προ πανδημίας έτος 2019 οι εξαγωγές μας αυξήθηκαν κατά 168%.

Από την μελέτη των στατιστικών στοιχείων παρατηρείται επίσης ότι το μερίδιο των εξαγωγών μας προς την Ολλανδία επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών διεθνώς παρέμειναν στο ίδιο επίπεδο (2,24% έναντι 2,20% το 2021). Το 2022, το 4,75% των εισαγωγών μας προήλθε από την Ολλανδία (έναντι 5,51% το 2021). Η Ολλανδία καταλαμβάνει την 3η θέση στην ΕΕ ως χώρα προέλευσης των ελληνικών εισαγωγών μετά την Γερμανία και την Ιταλία και την 8η ως προορισμός.

Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Ολλανδίας

αξία σε €	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Εξαγωγές</i>	666.600.275	709.154.806	692.130.063	885.275.372	1.190.837.130
<i>Εισαγωγές</i>	2.799.496.283	2.787.879.811	3.021.671.927	3.506.058.173	4.328.762.335
<i>Ισοζύγιο</i>	-2.132.896.008	-2.078.725.005	-2.329.541.864	-2.620.782.801	-3.137.925.205

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας μας με την Ολλανδία παραμένει συνεχώς ελλειμματικό, με τις εισαγωγές μας να είναι σχεδόν τετραπλάσιες από τις εξαγωγές μας.

Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στη Ολλανδία – μεγάλες κατηγορίες

4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2021		2022		Μεταβολή στην αξία
	αξία (€)	% στο σύνολο	αξία (€)	% στο σύνολο	
'2710' Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά. Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά	27.101.108	6,88	217.814.057	40,27	190.712.949
'3004' Φάρμακα που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς	98.622.524	25,02	102.071.162	18,87	3.448.638
'0305' Ψάρια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ψάρια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, καπνιστά, έστω και ψημένα	59.829.903	15,18	59.423.067	10,98	-406.836
'7213' Χοντρόσυρμα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, ακανόνιστα περιελιγμένο	13.561.273	3,44	45.577.039	8,42	32.015.766

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 14: Ελληνικές εξαγωγές στην Ολλανδία – κυριότερα προϊόντα (8ψήφιο ΚΣΟ)

8ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2021		2022		Μεταβολή στην αξία
	αξία(€)	% στο σύνολο	αξία(€)	% στο σύνολο	
'30049000' Άλλα φάρμακα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς	80.762.854	9,1%	82.482.030	6,9%	1.719.176
'03054100': Σολομοί Ειρηνικού Oncorhyncus nerka, Oncorhyncus gorbuscha, Oncorhyncus keta	59.678.626	6,7%	59.273.946	5,0%	-404.680
'76061292': Πλάκες, ταινίες και φύλλα, από αργίλιο, με πάχος κατώτερο των 3 mm	26.505.837	3,0%	24.821.716	2,1%	-1.684.121
'99900000': Εμπιστευτικά προϊόντα	28.073.584	3,2%	23.499.536	2,0%	-4.574.048
'85446010': Ηλεκτρικοί αγωγοί, για τάση > 1.000 V, μονωμένοι, με αγωγό από χαλκό, π.δ.κ.α.	37.606.382	4,2%	333.000	0,0%	-37.273.382

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 15: Ελληνικές εισαγωγές από τη Ολλανδία – μεγάλες κατηγορίες

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ

4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2021		2022		Μεταβολή στην αξία
	αξία €	% στο σύνολο	αξία €	% στο σύνολο	
'8517': Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία, όπου συμπεριλαμβάνονται	296.361.657	8,43%	395.931.080	9,15%	99.569.423
'8471': Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών. Μαγνητικές ή οπτικές διατάξεις ανάγνωσης	222.466.952	6,33%	201.509.792	4,66%	-20.957.160
'3004': Φάρμακα που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς	200.740.261	5,71%	197.925.390	4,57%	-2.814.871
'3002': Αίμα ανθρώπου. Αίμα ζώων παρασκευασμένο για θεραπευτικές, προφυλακτικές ή διαγνωστικές χρήσεις	182.581.206	5,19%	215.771.348	4,98%	33.190.142
'0203': Κρέατα χοιροειδών, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα	168.951.677	4,80%	228.025.990	5,27%	59.074.313

Πίνακας 16: Ελληνικές εισαγωγές από τη (χώρα) – κυριότερα προϊόντα (8ψήφιο ΚΣΟ)

8ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2021		2022		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (€)	% στοσύνολο	Αξία (€)	% στοσύνολο	
'30049000': Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς	175.241.499	5,0%	174.970.658	4,0%	-270.841
'30021500': Ανοσολογικά προϊόντα, που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων ή είναι συσκευασμένα για τη λιανική πώληση	115.766.927	3,3%	165.651.137	3,8%	49.884.210
'84713000': Αυτόματες μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, ψηφιακές, φορητές, βάρους <= 10 kg	166.563.126	4,7%	151.213.838	3,5%	-15.349.288
'04069078': Gouda, περιεκτικότητας κατά βάρος σε λιπαρές ουσίες <= 40%	89.527.207	2,5%	146.676.684	3,4%	57.149.477
'85176200': Συσκευές για την λήψη, τη μετατροπή και τη μετάδοση ή την αναγέννηση της φωνής ή εικόνων.	63.166.512	1,8%	99.846.471	2,3%	36.679.959

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ

2.1.2. Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 17: Ισοζύγιο υπηρεσιών Ολλανδία

	2018	2019	2020	2021	2022
Εισπράξεις σε εκ. ευρώ	210.259	246.364	199.366	211.142	260.751
Πληρωμές σε εκ. ευρώ	207.374	237.167	187.286	201.703	250.079
Ισοζύγιο υπηρεσιών σε εκ. ευρώ	2.885	9.197	12.080	9.439	10.672

Πηγή: CBS

Πίνακας 18: Εισπράξεις της Ελλάδας από τη Ολλανδία (εκ. ευρώ)

Πηγή: CBS

Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6	2021		2022		Μεταβολή
	Αξία σε εκ. ευρώ	% στο σύνολο	Αξία σε εκ. ευρώ	% στο σύνολο	% 2022/2021
SA Βιομηχανικές υπηρεσίες	7	1,06	7	0,6	-46,2
SB Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής	12	0,65	12	1,0	50,0
SC Μεταφορές	138	12,40	208	17,9	36,8
SD Ταξίδια	64	46,08	88	7,6	-84,4
SE Κατασκευές	5	0,33	5	0,4	25,0
SF Ασφάλειες	19	-	20	1,7	-
SG Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	2	0,16	15	1,3	650,0
SH Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	12	1,14	-	-	-
SI Τηλεπικοινωνίες & πληροφορική	52	2,53	68	5,9	119,4
SJ Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	335	35,32	533	45,9	23,1
SK Λοιπές προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	3	0,25	6	0,5	100,0
SL Κυβερνητικές υπηρεσίες	4	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	653		1.161		-5,3

Πηγή: CBS

Πίνακας 19: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Ολλανδία

Χώρα προέλευσης	2017	2018	2019	2020*	2021*	2022*
Χώρες ΕΕ – 27	15.158,0	18.454,8	18.553,8	4.889,4	10.123,1	
Χώρες ευρωζώνης	9.863,4	11.436,4	11.071,4	3.447,1	7.359,8	
Ολλανδία	947,2	1.015,0	817,8	256,6	580,5	1.058,9

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Το 2022 καταγράφηκε σημαντική αύξηση Ολλανδών τουριστών στην Ελλάδα. Οι τουριστικές ροές από Ολλανδία αυξήθηκαν κατά 82,4% σε σχέση με το 2021 και 30% περίπου σε σχέση με το προ πανδημίας έτος 2019.

Πίνακας 20: Πληρωμές της Ελλάδας στην Ολλανδία (εκ. ευρώ)

Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6	2021		2022		Μεταβολή
	Αξία σε εκ. ευρώ	% στο σύνολο	Αξία σε εκ. ευρώ	% στο σύνολο	% 2022/2021
SA Βιομηχανικές υπηρεσίες	4	0,54	27	1,7	575,0
SB Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής	26	3,51	18	1,1	-30,8
SC Μεταφορές	135	18,22	237	14,7	75,6
SD Ταξίδια	62	8,37	833	51,8	1243,5
SE Κατασκευές	4	0,54	14	0,9	250,0
SF Ασφάλειες	15	2,02	0	0,0	-100,0
SG Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	11	1,48	6	0,4	-45,5
SH Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	163	22,0	-	-	-
SI Τηλεπικοινωνίες & πληροφορική	58	7,83	67	4,2	15,5
SJ Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	257	34,68	402	25,0	56,4
SK Λοιπές προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	2	0,27	4	0,2	100,0
SL Κυβερνητικές υπηρεσίες	4	0,54	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	741		1.608		117,0

Πηγή: CBS

1.6 Άμεσες επενδύσεις

1.6.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στη Ολλανδία

Πίνακας 21: Επενδύσεις της Ελλάδας στη Ολλανδία (εκ. ευρώ)

	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
Εισροές	-35	26	-52	-62	15	-1
Απόθεμα	1.929,6	1.821,9	1.767,7	1.578,6	1.155,8	1.112

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

1.6.2 Επενδύσεις της Ολλανδίας στην Ελλάδα

Πίνακας 22: Επενδύσεις της Ολλανδίας στην Ελλάδα(εκ. ευρώ)

	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
Εισροές	90	435	-78	989	345	173
Απόθεμα	4.757,3	4.805,5	5.008,8	6.370,8	5.896,6	6.197

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Ποσά σε εκ. € /απόθεμα	2017	2018	2019	2020	2021
Ολλανδικές επενδύσεις στην Ελλάδα	4.805,50	5.008,80	6.370,80	5.896,6	6.197
Ελληνικές επενδύσεις στην Ολλανδία	1.821,90	1.767,70	1.578,6	1.155,8	1.112

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, το 2021 οι προερχόμενες από την Ολλανδία ΑΞΕ αντιστοιχούσαν στο 16,7 (έναντι 17,4% το 2020) του συνόλου των ΑΞΕ στην Ελλάδα (37.182 το 2021 έναντι 33.879 εκ. € το 2020).

Επενδύσεις Ολλανδίας στην Ελλάδα την την περίοδο 2016-2021 (στοιχεία ΚτΕ)

- Συμμετοχή της D-MarineInvestments Holding BV (Ολλανδία) – άμεσος επενδυτής – στο μετοχικό κεφάλαιο της ελληνικής εταιρείας HomeHoldings SA, για την εξαγορά της «Ιονική Ξενοδοχειακά Επιχειρήσεις ΑΕ», ιδιοκτήτριας του ξενοδοχείου Hilton Athens. (Δεκέμβριος 2016)

- Συμμετοχή της μητρικής NN Continental Europe Holding (Ολλανδία) στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας NN Ελληνική Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρία Ζωής (Ιανουάριος 2017)

- Συμμετοχή της Hellenic Healthcare SARL (Ολλανδία) στο ιδρυτικό κεφάλαιο της ΧΕΛΕΝΙΚ ΧΕΛΘΚΕΑΡ Μονοπρόσωπη ΑΕ Συμμετοχών, η οποία εν συνεχεία εξαγόρασε το Διαγνωστικόν και Θεραπευτικόν Κέντρον Αθηνών ΥΓΕΙΑ Α.Ε.. (Νοέμβριος 2018).

- Εξαγορά της Εθνικής Πανγαίας ΑΕΕΑΠ από την Invel Real Estate B.V. (Ολλανδία, Μάιος 2019).

Η σημαντικότερη ολλανδική επένδυση το τελευταίο διάστημα πραγματοποιήθηκε από την Reggeborgh Invest, το «επενδυτικό όχημα» της VolkerWessels, μίας από τις μεγαλύτερες κατασκευαστικές εταιρείες της Ολλανδίας. Η εν λόγω εταιρεία τον Μάρτιο του 2021 προχώρησε στην ρευστοποίηση του συνόλου της συμμετοχής της στη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, ήτοι

28,181%, αξίας 300 εκατ. ευρώ, με σκοπό να επανεπενδύσει το σύνολο των κεφαλαίων αυτών στην Ελλάδα και κυρίως στον όμιλο «Ελλάκτωρ» όπου έχει εξαγοράσει πλέον ποσοστό 46% (2022), με προοπτική αυτό να αυξηθεί σε 61%. Συμμετείχε επίσης στην αύξηση κεφαλαίου που πραγματοποίησε η AlphaBank, ανεβάζοντας το συνολικό ποσό των επενδύσεών της σε κατασκευές και τραπεζικό τομέα περίπου στα 200 εκατ. ευρώ. Στην προαναφερόμενη τράπεζα εκτιμάται ότι έχει αποκτήσει το 2% του μετοχικού της κεφαλαίου.

- Η ολλανδικών συμφερόντων εταιρεία RND Investments Greece προχωρά σε επένδυση 107,4 εκ. ευρώ που αφορά στη δημιουργία σύνθετου τουριστικού καταλύματος σε έκταση 182 στρεμμάτων, στη θέση Βαρκό της Αιτωλοακαρνανίας (τον Απρίλιο του 2023 δημοσιεύθηκε το ΦΕΚ με το εγκεκριμένο Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικής Επένδυσης - ΕΣΧΑΣΕ).

- Ο ολλανδικός όμιλος Ten Brinke μέσω της θυγατρικής του Ten Brinke Hellas υλοποιεί από το 2021 επενδυτικό πρόγραμμα της τάξεως των 150 εκατ. ευρώ για την ανάπτυξη ακινήτων στην ελληνική αγορά. Επιπλέον, η Ten Brinke Hellas προγραμματίζει επενδύσεις ύψους 500 εκατ. ευρώ στην ελληνική αγορά ακινήτων, σε συνεργασία με τον όμιλο Φουρλή δια μέσου της Trade Estates.

Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Ολλανδίας

Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας με την Ελλάδα:

Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και Αποτροπής της Φοροδιαφυγής εν σχέσει προς τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου μετά του πρωτοκόλλου αυτής μεταξύ της Ελλάδας και της Ολλανδίας (1981, Ν.1455/1984, ΦΕΚ 89/Α/18-6-1984). Στις 18-1-2006 υπεγράφη Πρωτόκολλο τροποποίησης της εν λόγω Συμφωνίας, το οποίο ετέθη σε ισχύ από 1.7.2006 (Ν3464/2006, ΦΕΚ124/Α/16-6-06).

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0007906/1997-06-19>

Συμφωνία Ολλανδίας - Ελλάδας για την αμοιβαία απαλλαγή από φόρους εισοδήματος από ορισμένα οφέλη που προκύπτουν από διεθνείς ναυτιλιακές ή αεροπορικές εταιρείες.

<https://wetten.overheid.nl/BWBV0004807/1951-07-26>

1.7 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2022

Κατά το 2022 το Γραφείο ΟΕΥ Χάγης ανέπτυξε σειρά δράσεων σε διάφορους τομείς, οι οποίες αποσκοπούσαν, ανάμεσα σε άλλα, στην προσφορά εξειδικευμένης πληροφόρησης σε ελληνικούς φορείς και επιχειρήσεις, στην παροχή αρωγής σε φορείς λ.χ. κατά τη διοργάνωση της συμμετοχής τους σε διεθνείς εκθέσεις στην Ολλανδία, στην ενημέρωση και προστασία των ελληνικών επιχειρήσεων σχετικά με τους κινδύνους επιχειρηματικής εξαπάτησης στην χώρα και στην προστασία των ελληνικών προϊόντων στην εδώ αγορά.

Το Γραφείο μας εκπόνησε εκτός προγραμματισμού τις κάτωθι έρευνες αγοράς

- Η αγορά καλλυντικών στην Ολλανδία
- Ο τομέας των οπωροκηπευτικών στην Ολλανδία

- Συνεργασία ολλανδικών πανεπιστημίων και επιχειρήσεων –«Το Χρυσό Τρίγωνο»
- Ο τομέας της ανθοκομίας στην Ολλανδία
- Ο τομέας υψηλής τεχνολογίας στην Ολλανδία

Ορισμένες εκ των ανωτέρω ερευνών λόγω ευρείας απήχησης αναδημοσιεύθηκαν σε κλαδικά περιοδικά και σε περιοδικά ενημέρωσης για οικονομικά θέματα

- Συνδιοργάνωση ημερίδας Γραφείου ΟΕΥ με ολλανδική επιχειρηματική ένωση HOGIAF με θέμα την αγορά ακινήτων στην Ελλάδα (Αμστερνταμ 25 Ιανουαρίου 2022)
- Επιχειρηματική αποστολή HEMEXPO στις 14 Μαρτίου στις εγκαταστάσεις της DAMEN shipyards, όπου πραγματοποιήθηκαν B2B συναντήσεις και υπεγράφη Μνημόνιο Κατανόησης (MoU)
- Συμμετοχή Γραφείου σε έκθεση ιδιωτικής ετικέτας PLMA στο Αμστερνταμ 31/5-1/6/2022. Οργάνωση συμμετοχής: Enterprise Greece, Promo Solution και Great Exhibition

- Συμμετοχή Γραφείου σε έκθεση ναυτιλίας Breakbulk Europe . Ρότερνταμ 17-19 Μαΐου 2022
- Συνδιοργάνωση του Γραφείου ΟΕΥ με εταιρεία Olijfdedrijfγια διεθνή διαγωνισμό γευστιγνωσίας ελαιολάδου Amsterdam International Olive Oil Competition με συμμετοχή 30 ελληνικών επιχειρήσεων και βράβευση 6 εξ αυτών
- Συμμετοχή Greek Luxury Tourism and Gastronomy Workshop που διοργάνωσε ο ΕΟΤ στο Αμστερνταμ στις 27 Οκτωβρίου 2022
- Συμμετοχή του Γραφείου στην “Gastronomy Experience "Greek Flavors", στις 17-18-19 Νοεμβρίου σε ξενοδοχείο της Χάγης
- Συμμετοχή στις «Ημέρες Πληροφόρησης Επιχειρηματιών» στις 7 Δεκεμβρίου 2022 που συδιοργάνωσε το Υπουργείο Εξωτερικών με το ΕΒΕΑ

Δράσεις στο πλαίσιο της ΕΕ: Συμμετοχή σε ενημερωτικές συναντήσεις των Υπουργείων Οικονομικών, Εξωτερικών και Γεωργίας εν όψει αντίστοιχων Συμβουλίων Υπουργών

Πολυμερής συνεργασία: Ο Προϊστάμενος του Γραφείου ως Governor (εκπρόσωπος) και ως Alternate Executive Director της Ελλάδος στο Common Fund for Commodities συμμετείχε

- στην ετήσια συνάντηση των Governors (εκπροσώπων) του Οργανισμού
- σε συνάντηση του Εκτελεστικού Συμβουλίου του Οργανισμού
- σε 5 ομάδες εργασίας

Δράσεις που πραγματοποιήθηκαν για προσέλκυση Επενδύσεων και επιχειρηματική συνεργασία

- Συνδιοργάνωση ημερίδας Γραφείου ΟΕΥ με ολλανδική επιχειρηματική ένωση VOCAF με θέμα την αγορά ακινήτων στην Ελλάδα (Αμστερνταμ 25 Ιανουαρίου 2022)

Ενημέρωση συλλογικών φορέων της ελληνικής αγοράς για τις κλαδικές εκθέσεις που πραγματοποιούνται στην Ολλανδία.

Έρευνα της ολλανδικής αγοράς για την ανεύρεση κατηγοριών ελληνικών προϊόντων με δυνατότητα αύξησης των εξαγωγών τους.

Προσωπική επαφή με υπεύθυνους ολλανδικών επιχειρήσεων.

Συνεργασία και ενεργός συμμετοχή με ελληνικούς φορείς σε διεθνείς εκθέσεις:

- 1.με το Enterprise Greece για την συμμετοχή στην διεθνή έκθεση PLMA “World of Private Label” (Μάιος),
- 2.Με ελληνικές επιχειρήσεις στην METSTRADÉ 2022 (διεθνής έκθεση ναυτιλίας - ναυτιλιακού εξοπλισμού, 15-17 Νοεμβρίου).
- 3.Συμμετοχή στην Έκθεση Offshore Energy. 29-30 Νοεμβρίου 2022 στο Αμστερνταμ

Εκπόνηση μηνιαίου ενημερωτικού δελτίου με οικονομικές και επιχειρηματικές ειδήσεις από την Ολλανδία. Αποδέκτες: επιμελητήρια, επαγγελματικές και κλαδικές ενώσεις, Έλληνες επιχειρηματίες/εξαγωγείς που έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους για την ολλανδική αγορά Περίπου 700 αποδέκτες.

- Δράσεις για την Άρση των Εμποδίων Πρόσβασης στην Αγορά

- Συχνές επαφές με Ένωση Επιμελητηρίων για επίλυση προβλημάτων που προέκυψαν από συνεργασία ελληνικών και ολλανδικών επιχειρήσεων . Κρίνεται ιδιαίτερο υψηλό το επίπεδο ανταπόκρισης των ολλανδικών επιμελητηρίων.

- Το Γραφείο προέβη για δεύτερη συνεχή χρονιά σε έγγραφη ενημέρωση προς Εμπορικά Επιμελητήρια Ελλάδος σχετικά με το συχνό φαινόμενο εξαπάτησης εταιρειών μέσω διαδικτύου από υποτιθέμενες ολλανδικές εταιρείες. Οι εν λόγω πληροφορίες (ανα)δημοσιεύθηκαν σε σειρά ελληνικών, έντυπων και ηλεκτρονικών, εφημερίδων αποκτώντας ευρεία διάδοση, με αποτέλεσμα οι Έλληνες επιχειρηματίες να καταστούν σε μεγάλο βαθμό «προϊδεασμένοι» σε σχέση με το φαινόμενο και να απευθύνονται προς το Γραφείο ΟΕΥ πριν προβούν σε συνεργασία με ολλανδικές εταιρείες. Κατ' αυτόν τον τρόπο το Γραφείο μας επέτυχε να αποτρέψει αρκετές περιπτώσεις εξαπάτησης ελληνικών εταιρειών.

- Σε ό,τι αφορά την προστασία των ελληνικών επώνυμων προϊόντων, το Γραφείο ΟΕΥ εντόπισε και δεύτερη περίπτωση ολλανδικού γιαουρτιού που κυκλοφορούσε ως «Greek Yogurt». Έπειτα από άμεση αντίδραση της Αρχής μας προς τις αρμόδιες ολλανδικές Αρχές, επετεύχθη η απαλοιφή του ως άνω χαρακτηρισμού από τη συσκευασία του εν λόγω προϊόντος

2 Συμπεράσματα – προτάσεις

2.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Η Ολλανδία, ως διαμετακομιστικό κέντρο της Ευρώπης, έχει τη δυνατότητα κάλυψης των αναγκών της σε προϊόντα και υπηρεσίες από οποιαδήποτε σχεδόν χώρα του κόσμου. Στην ολλανδική αγορά υπάρχει μεγάλος αριθμός προϊόντων κάθε είδους, με συνέπεια ο ανταγωνισμός να είναι ιδιαίτερα υψηλός για κάθε προϊόν. Το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα ελληνικά προϊόντα οφείλεται κυρίως στα χαρακτηριστικά της ολλανδικής αγοράς: ολιγομονοπωλιακός έλεγχος, ανταγωνισμός, διατροφικές συνήθειες, νοοτροπία.

Η ολλανδική αγορά πρέπει να προσεγγίζεται από τις ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο μιας γενικότερης πολιτικής με επίκεντρο κάποια άλλη ευρωπαϊκή αγορά (πχ. γερμανική), καθώς το κόστος εισόδου στην αγορά είναι ιδιαίτερα υψηλό σε σχέση με το αναμενόμενο όφελος. Με δεδομένο το ιδιαίτερα μεγάλο μέγεθος των επιχειρήσεων στην αγορά τροφίμων και τον ισχυρό ανταγωνισμό, κύρια απαίτηση είναι η διαχρονικά σταθερή παράδοση μεγάλων ποσοτήτων, συγκεκριμένης (σταθερής) ποιότητας. Απαιτούνται έτσι συνεργατικά παραγωγικά και εξαγωγικά σχήματα-εταιρείες, συνεταιρισμοί- με σκοπό τον ποσοτικό και ποιοτικό έλεγχο της παραγωγής, την ανάπτυξη νέων προϊόντων και την αποτελεσματική προώθηση των εξαγωγών κατά προϊόν καθώς επίσης και αυστηρή τυποποίηση των προϊόντων (ιδιαίτερα των αγροτικών).

Επίσης, η ίδρυση εταιρείας στην Ολλανδία η οποία θα λειτουργεί ως βάση διάθεσης των ελληνικών προϊόντων, θα ήταν ίσως ένας άλλος ενδεδειγμένος τρόπος για την διείσδυση στην ολλανδική αγορά. Υπάρχουν δυνατότητες περαιτέρω αύξησης των ελληνικών εξαγωγών προϊόντων όπως είναι για παράδειγμα τα φρούτα, το ελαιόλαδο, τα κρασιά και τα ψάρια, τα οποία είναι προϊόντα υψηλής ποιότητας και διεθνώς ανταγωνιστικά. Υπάρχουν επίσης σημαντικά περιθώρια στην αύξηση του αριθμού των Ολλανδών τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα. Η Ολλανδία, ως χώρα διερχομένων κεφαλαίων και εμπορευμάτων, τα οποία

διακινούνται από τα εγκαταστημένα στον ολλανδικό χώρο παραρτήματα πολυεθνικών επιχειρήσεων, λόγω της γεωγραφικής της θέσης στην Ευρώπη, μπορεί να αποτελέσει αγορά στόχο για εξαγωγές των ελληνικών προϊόντων.

Πίνακας 23: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Οι ελληνικές εξαγωγές συνολικά θα μπορούσαν να αυξηθούν περαιτέρω, ιδίως όσον αφορά στα τρόφιμα, φρούτα, ψάρια, δομικά υλικά, καλλυντικά και φάρμακα. Απαιτείται όμως αυστηρή τυποποίηση των προϊόντων και ιδίως ανταγωνιστικές τιμές.

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση - Αιτιολόγηση
1	Κρασιά	Υπάρχουν περιθώρια αύξησης των εξαγωγών τους. Προσπάθεια ενίσχυσης των χαμηλών σχετικά εξαγωγών κρασιών στην ολλανδική αγορά
2	Ψάρια	Διερεύνηση του κλάδου για την ενίσχυση των εξαγωγών στην ολλανδική αγορά
3	Φάρμακα	Διερεύνηση του κλάδου για την ενίσχυση των εξαγωγών στην ολλανδική αγορά

2.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Οι προοπτικές προσέλκυσης επενδύσεων είναι θετικές καθώς η Ελλάδα εξέρχεται σταδιακά από την οικονομική κρίση και σταθεροποιεί την οικονομία της. Η Ολλανδία διαθέτει έναν σημαντικό οργανισμό ενίσχυσης ολλανδικών επενδύσεων στο εξωτερικό (RVO) που στηρίζει επενδύσεις σε αγορές στόχους (η επιλογή γίνεται βάσει μεγέθους ολλανδικών εξαγωγών). Η Ολλανδία έχει προβεί σε σημαντικές στρατηγικές επενδύσεις/εξαγορές στην χώρα μας και κατέχει την δεύτερη ή τρίτη θέση μεταξύ των κύριων επενδυτών.

Η Ολλανδία συνιστά προτεραιότητα για την χώρα μας, οι δε αναβαθμισμένες διμερείς πολιτικές σχέσεις ενισχύουν το ήδη υπάρχον ευνοϊκό κλίμα για περαιτέρω προσέλκυση ολλανδικών κεφαλαίων. Αξίζει μνείας η δυναμική είσοδος ολλανδικών εταιρειών στον τομέα της ηλεκτροκίνησης στην Ελλάδα.

Οι ευκαιρίες που παρουσιάζει η χώρα για Ολλανδούς επενδυτές εντοπίζονται κυρίως στους τομείς του τουρισμού/αγοράς ακινήτων, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (παραγωγή, αποθήκευση), μεταφορών-Logistics, κατασκευών, αγροτικού εξοπλισμού, υψηλής τεχνολογίας και στον κλάδο τροφίμων και αγροτικών προϊόντων (κυρίως βιολογικών)

Πίνακας 24: Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από τη (χώρα)

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση - Αιτιολόγηση
1	Τουρισμός	Υπάρχουν πολλά funds στην Ολλανδία που θα μπορούσαν να επενδύσουν στην Ελλάδα
2	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Η Ολλανδία διαθέτει εταιρίες με τεχνογνωσία στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Υπεράκτια αιολικά πάρκα Μετατροπή και αποθήκευση ενέργειας από ΑΠΕ
3	Αγορά ακινήτων	Πολλοί Ολλανδοί επιζητούν την αγορά κατοικίας στην Ελλάδα είτε για ιδιοκατοίκηση είτε για εκμετάλλευση.
4	Διαχείριση υδάτων	Μεταφορά τεχνογνωσίας στην αντιπλημμυρική προστασία και άρδευση.
5	Αγροτικός τομέας	Μεταφορά τεχνογνωσίας, χρήση υψηλής τεχνολογίας (θερμοκήπια), κυκλική γεωργία, βιολογικές καλλιέργειες. Ελληνικό ενδιαφέρον εκδηλώνεται και στον τομέα της

		ανθοκομίας, όπου η Ολλανδία κατέχει κυρίαρχη θέση σε διεθνές επίπεδο.
6	Μεταφορές-logistics	Ολλανδικό ενδιαφέρον για επενδύσεις στον τομέα μεταφορών

2.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

- ✓ Εκδηλώσεις για προσέλκυση επενδύσεων στην Ελλάδα (Enterprise Greece).
- ✓ Ενημερωτικές εκδηλώσεις Γραφείου ΟΕΥ προς Επιμελητήρια και κλαδικούς φορείς/συνδέσμους
- ✓ Συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων σε Διεθνείς Εκθέσεις για διερεύνηση της εγχώριας αγοράς.
- ✓ Εκπόνηση ερευνών αγοράς και ενημερωτικών σημειωμάτων από το Γραφείο ΟΕΥ.

2.4 Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου

Η Ελλάδα και η Ολλανδία ανήκουν στην ΕΕ και η συνεργασία θα πρέπει να επιδιωχθεί σε επιμέρους κοινοτικές πολιτικές για τις οποίες ενδιαφέρονται οι δύο χώρες (π.χ. ΑΠΕ και ειδικότερα αιολική ενέργεια).

3 Παράρτημα

3.1 Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία

Εμπόριο αγαθών Ελλάδας – Ολλανδίας (2006-2021)

Έτος	Εξαγωγές προς Ολλανδία	Εισαγωγές από Ολλανδία
2006	376.523.848	2.857.078.905
2007	389.588.686	2.927.333.325
2008	470.572.430	3.194.270.169
2009	414.507.584	2.780.025.233
2010	434.404.120	2.658.697.811
2011	494.244.864	2.595.479.628
2012	443.093.561	2.276.228.075
2013	431.463.290	2.181.899.207
2014	423.185.124	2.404.812.883
2015	509.200.350	2.417.007.363
2016	612.354.364	2.452.383.211
2017	625.671.153	2.675.405.204
2018	671.652.900	2.815.047.512
2019	709.154.806	2.787.879.811
2020	692.130.063	3.021.671.927
2021	885.275.372	3.506.058.173
2022	1.210.780.882	4.491.713.643

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ ΤΟ 2022
(σε τετραψήφιο επίπεδο Διεθνούς Ταξινόμησης Συνδυασμένης Ονοματολογίας - CN4)

4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2021		2022		Μεταβολή στην αξία
	αξία (€)	% στο σύνολο	αξία (€)	% στο σύνολο	
'2710' Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά. Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά	27.101.108	6,88	217.814.057	40,27	190.712.949
'3004' Φάρμακα που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς	98.622.524	25,02	102.071.162	18,87	3.448.638
'0305' Ψάρια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ψάρια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, καπνιστά, έστω και ψημένα	59.829.903	15,18	59.423.067	10,98	-406.836
'7213' Χοντρόσυρμα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, ακανόνιστα περιελιγμένο	13.561.273	3,44	45.577.039	8,42	32.015.766
'7604' Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο, π.δ.κ.α.	33.310.396	8,45	43.600.437	8,06	10.290.041
'7606' Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο, με πάχος > 0,2 mm	38.066.397	9,66	41.772.679	7,72	3.706.282
'0302' Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304)	25.452.661	6,46	38.748.569	7,17	13.295.908
2005' Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, μη κατεψυγμένα (εκτός από τα διατηρημένα με ζάχαρη και εκτός από ντομάτες,μανιτάρια και τρούφες)	24.762.354	6,28	25.977.214	4,80	1.214.860
2818' Κορούνδιο τεχνητό, χημικά καθορισμένο ή μη. Οξειδίο του αργιλίου. Υδροξείδιο του αργιλίου	1.768.648	0,45	25.464.649	4,71	23.696.001
2008' Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αλκοόλης	20.313.926	5,16	24.298.027	4,49	3.984.101
99SS' λοιπά προϊόντα	28.220.613	7,16	23.499.536	4,35	-4.721.077
0406' Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	13.730.245	3,48	18.223.478	3,37	4.493.233
3920' Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες μη κυψελώδεις, μη ενισχυμένα ούτε με απανωτές στρώσεις, ούτε όμοια συνδυασμένα με άλλες ύλες	18.016.823	4,57	18.138.261	3,35	121.438
0806' Σταφύλια, νωπά ή ξερά	16.040.647	4,07	16.478.905	3,05	438.258
3802' Άνθρακες ενεργοποιημένοι. Φυσικές ορυκτές ύλες ενεργοποιημένες. Άνθρακες ζωϊκής προέλευσης, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο εξασθετισμένος ζωϊκός άνθρακας	9.434.732	2,39	14.782.590	2,73	5.347.858

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ ΤΟ 2022
(σε τετραψήφιο επίπεδο Διεθνούς Ταξινόμησης Συνδυασμένης Ονοματολογίας - CN4)

4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2021		2022		Μεταβολή στην αξία
	αξία (€)	% στο σύνολο	αξία (€)	% στο σύνολο	
8517 Ήλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία, όπου συμπεριλαμβάνονται οι συσκευές ενσύρματης τηλεφωνίας με ασυρματικές χειροσυσκευές (ακουστικά) και οι συσκευές τηλεπικοινωνίας για συστήματα με φερόμενη ηλεκτρική ενέργει	296.361.657	8,4%	395.931.080	9,1%	99.569.423
0203 Κρέατα χοιροειδών, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα	168.951.677	4,8%	228.025.990	5,3%	59.074.313
3002 Αίμα ανθρώπου. Αίμα ζώων παρασκευασμένο για θεραπευτικές, προφυλακτικές ή διαγνωστικές χρήσεις. Αντιοροί και άλλα κλάσματα του αίματος και τροποποιημένα ανοσολογικά προϊόντα, είτε λαμβάνονται μέσω βιολογικών/τεχνολογικών διαδικασιών είτε όχι. Εμβόλια,	182.581.206	5,2%	215.771.348	5,0%	33.190.142
8471 Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών. Μαγνητικές ή οπτικές διατάξεις ανάγνωσης, μηχανές εγγραφής των δεδομένων σε υπόθεμα με κωδικοποιημένη μορφή και μηχανές επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, π.δ.κ.α.	222.466.952	6,3%	201.509.792	4,7%	-20.957.160
3004 Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς, που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων ή είναι συσκευασμένα για τη λιανική	200.740.261	5,7%	197.925.390	4,6%	-2.814.871
0406 Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	116.996.903	3,3%	189.256.300	4,4%	72.259.397
2710 Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό, π.δ.κ.α.	126.952.584	3,6%	120.354.675	2,8%	-6.597.909
0201 Κρέατα βοοειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	81.341.196	2,3%	100.598.585	2,3%	19.257.389
9018 Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση, ό. συμπ. οι σπινθηρογράφοι και άλλες συσκευές ηλεκτροθεραπείας, καθώς και συσκευές για τον έλεγχο της οξύτητας της όρασης, π.δ.κ.α.	63.097.388	1,8%	87.901.881	2,0%	24.804.493
8528 Τηλεοπτικοί δέκτες, είτε έχουν ενσωματωμένους δέκτες ραδιοφωνικών εκπομπών ή συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνων ή συσκευές αναπαραγωγής εικόνων, είτε όχι. Οθόνες βίντεο και οι συσκευές προβολής εικόνας από βίντεο	94.569.283	2,7%	81.634.603	1,9%	-12.934.680
7403 Χαλκός καθαρισμένος και κράματα χαλκού, σε ακατέργαστη μορφή (εκτός από τα μητρικά κράματα χαλκού της κλάσης 7405)	52.951.630	1,5%	80.464.931	1,9%	27.513.301
9021 Ορθοπεδικές συσκευές και άλλες ορθοπεδικές διατάξεις, ό. συμπ. τα δεκανίκια, οι ιατροχειρουργικές ζώνες και οι επίδεσμοι. Προθέσεις και άλλα.	60.588.500	1,7%	76.483.128	1,8%	15.894.628

2207 Αιθυλική αλκοόλη μη μετουσιωμένη, με κατ' όγκο αλκοολικό τίτλο >= 80% vol. Αιθυλική αλκοόλη και αποστάγματα μετουσιωμένα, οποιοδήποτε τίτλου	13.971.800	0,4%	72.119.997	1,7%	58.148.197
0402 Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	53.622.807	1,5%	64.853.754	1,5%	11.230.947
0305 Ψάρια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ψάρια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, καπνιστά, έστω και ψημένα πριν ή κατά τη διάρκεια του καπνίσματος. Αλεύρια, σκόνης και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβ	21.667.414	0,6%	54.199.237	1,3%	32.531.823

3.2 Χρήσιμες διευθύνσεις

Ο κατάλογος που ακολουθεί είναι ενδεικτικός.

1. Ελληνικές Αρχές

Ελληνική Πρεσβεία	Τηλ: +31-70-3638700	gremb.hag@mfa.
Προξενικό Γραφείο	Τηλ: +31-70-3621780	grcon.hag@mfa.gr
Γραφείο ΟΕΥ	Τηλ: +31-70-3561199	ecocom-hague@mfa.gr
ΕΟΤ	Τηλ.+31-20-6248786	www.grieksverkeersbureau.nl

2. Οικονομικοί Φορείς

Οργανισμός Επενδύσεων	Τηλ: + 31-70-3798000	www.rvo.nl
Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία	Τηλ.: +31-70-3373800	www.cbs.nl
Ολλανδικό Γραφείο Οικονομικής και Πολιτικής Ανάλυσης	Τηλ.: +31-70-3383380	www.cpb.nl
Ολλανδική Υπηρεσία Ξένων Επενδύσεων	Τηλ.:+31-88-6021142	www.investinholland.com
Ολλανδική Αρχή για τις Χρηματοοικονομικές Αγορές		www.afm.nl

3. Τράπεζες

Τράπεζα της Ολλανδίας	Τηλ.: +31-20-5249111	www.dnb.nl
ABNAMRO	Τηλ: +31-20-6289898	www.abnamro.nl
ING	Τηλ: +31-20-5415411	www.ing.nl
Rabobank	Τηλ.: +31-30-216000	www.rabo.nl
SNS Bank	Τηλ.: +31-30-6333000	www.snsbank.nl
ASN Bank	Τηλ.: +31-70 3569335	www.asnbank.nl

4. Εμπορικά Επιμελητήρια

Εμπορικό Επιμελητήριο Ολλανδίας	Τηλ. +31-88-5851585	www.kvk.nl
---------------------------------	---------------------	------------

5. Διπλωματικές Αποστολές

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ambassades-consulaten-en-overige-vertegenwoordigingen#ref-minbuza

6. Σημαντικότερα Ολλανδικά Υπουργεία

Υπουργείο Εξωτερικών	Τηλ.: +31-70-3486486	www.government.nl/mfa
Υπουργείο Οικονομίας	Τηλ : +31-70-3428000	
www.government.nl/ministries/ministry-of-finance		
Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων & Κλίματος	Τηλ.: +31-70-3798911	
www.government.nl/ministries/ministry-of-economic-affairs-and-climate-policy		
Υπουργείο Άμυνας	Τηλ.: +31-70 3188188	www.defensie.nl
Υπουργείο Γεωργίας	Τηλ.: +31-702140214	
	https://www.government.nl/ministries/ministry-of-agriculture-nature-and-food-quality	

7. Διεθνείς Οργανισμοί

Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο	Τηλ.: +31-70-5158515	www.icc-cpi.int
Διεθνές Δικαστήριο	Τηλ.: +31-70-3032323	www.icj-cij.org
Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία	Τηλ.: +31-70-5128953	www.icty.org
Οργανισμός για την απαγόρευση Χημικών Όπλων	Τηλ.: +31-70-4163300	www.opcw.org
Μόνιμο Διαιτητικό Δικαστήριο	Τηλ.: +31-70-3024165	www.pca-cpa.org
Europol	Τηλ.: +31-703025000	www.europol.europa.eu
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων	Τηλ.: +31-887816000	www.ema.europa.eu

8. Διοργανωτές εκθέσεων

Jaarbeurs Utrecht	www.jaarbeurs.nl
Rai Amsterdam	www.rai.nl
Rotterdam Ahoy	www.ahoy.nl

9. Διάφορες ενώσεις & οργανώσεις

Ολλανδική Κυβέρνηση	www.government.nl
Υπηρεσία Ολλανδικής Επιχειρηματικότητας	www.english.rvo.nl
Αρχή ελέγχου ασφάλειας τροφίμων & καταναλωτικών προϊόντων	www.vwa.nl
Σύνδεσμος Βιομηχανίας & Εργοδοτών (ΣΕΒ)	www.vno-ncw.nl
Σύνδεσμος Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	www.mkb.nl
Ομοσπονδία Ολλανδικών Συνδικάτων	www.fnv.nl
Εφορία	www.belastingdienst.nl
Υπηρεσία φορολογικών πληροφοριών και ερευνών	www.fiod.nl
Οδηγός διεθνών επιχειρήσεων	www.nlinbusiness.nl
Υπηρεσία Μετανάστευσης και Πολιτογράφησης	www.ind.nl
Οργανισμός για εφαρμοσμένη επιστημονική έρευνα	www.tno.nl

Λιμνήν του Ρότερνταμ	www.portofrotterdam.com
Κοινωνικό και Πολιτιστικό γραφείο σχεδιασμού της Ολλανδίας	www.scp.nl
Γραφείο πνευματικής ιδιοκτησίας της Μπενελούξ	www.boip.int
Γραφείο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	www.agentschapnl.nl/octrooicentrum
Γραφείο επιχειρήσεων	www.rvo.nl/innovatie
Ένωση πανεπιστημίων	www.vsnu.nl
Οργανισμός διεθνής συνεργασίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	www.nuffic.nl
Τεχνολογία τροφίμων	www.foodtechholland.nl
Ομοσπονδία γεωργίας και κηπευτικής	www.lto.nl
Οργανισμός χημικής βιομηχανίας	www.vnci.nl
Ολλανδική πλατφόρμα εξαγωγών για ολλανδικές εταιρείες καθαρής τεχνολογίας www.cleantechholland.nl	
Ένωση προμηθευτών περιβαλλοντικής τεχνολογίας	www.vlm.fme.nl
Τομέας υψηλής τεχνολογίας	www.hollandhightech.nl
Ολλανδική ένωση φυτικού πολλαπλασιαστικού υλικού	www.plantum.nl
Ολλανδική δημοπρασία λουλουδιών	www.floraholland.com
GREENPORT. Ολλανδική αγροτική συνεργασία	www.greenportholland.com
Βιοεπιστήμες και τομέας υγείας	www.lifescienceshealth.com
Διεθνές συμβούλιο διαμονής	www.hidc.nl
Αεροδρόμιο του Άμστερνταμ , Schiphol	www.schipholgroup.com
Ναυπηγική ένωση	www.hme.nl
Διαγωνισμοί Δημόσιου Τομέα	www.aanbestedingskalender.nl